BARNET I FOKUS

UPPDRAG PSYKISK HÄLSA
Stockholms län

Att arbeta barnrättsbaserat med SIP

Emma Fagerstrand

BARNrätts KONSULTERNA

”Jag tittar på alla där och tänker - ni kunde ha räddat mig, och ni gjorde inte det”.

”Ett barnrättsbaserat synsätt?”

”Det krävs ett aktivt förhållningssätt för att barnets ska ses som bärare av rättigheter och inte enbart som mottagare av insatser och stöd. I det avseendet räcker det inte med att lagstiftning som uttrycker dessa rättigheter finns på plats och att föreskrifter, allmänna råd och handböcker konkretiserar vad rättigheterna handlar om när det gäller handläggning och beslutsfattande. Det krävs också vad barnrättskommittén kallar ett barnrättsbaserat synsätt.”

Barnrättighetsutredningen SOU 2016:19

Barnrättsbaserad SIP – ett processtöd

BARNET I FOKUS

CHEFER/BUS

TVÄRARBETS-GRUPP

1. UTBILDAR BRETT –gemensamma begrepp för ett barnrättsbaserat arbetssätt
2. UTVECKLAR OCH TESTAR ARBETSSÄTT (tex en uppföljande enkät, information till barnen o s v).
3. SÄTTER MÅL – utifrån barnens synpunkter (Intervjuer tillsammans med Maskrosbarn)
4. HANDLEDNING OCH PROCESSTÖD – till chefer och medarbetare
5. GÖR OM OCH TESTAR IGEN

BARNET I FOKUS

Barnrättsbaserad SIP - syfte

All samverkan runt barnet ska utgå från ett gemensamt barnrättsbaserat synsätt där barnet är i fokus och barnets bästa vägleder. Barn ska vara delaktiga på ett relevant och meningsfullt sätt i beslut som påverkar deras liv. Samarbetet mellan verksamheterna präglas av tillit och resurser nyttjas på bästa sätt.

Barnrättshissen

Med hjälp av hissen kan vi tillsammans, på alla nivåer, pröva och ompröva hur barnrättsbaserat vårt arbete är. Modellen vägleder i arbetet med förändring.

Värderingar och perspektiv – vad utgår vi ifrån?

Barnet som rättighetsbärare – barnet i fokus. Här blir vi medvetna om våra värderingar.

Förhållningssätt och kultur – hur märks våra värderingar?

- Barn är olika – vi gör olika
- Vi gör det tillsammans – med barnet i fokus
- Ett beslut om ett barn är ett beslut tillsammans med ett barn
- Kunskap och rättigheter vägleder

Aktiviteter – vad gör vi konkret?

- Möteskallelser
- Rummets utformning
- Tidpunkter
- O s v.

Barnrättsbaserat arbetssätt –våra utgångspunkter

Beslut om ett barn är ett beslut med ett barn

Barn är olika - därför gör vi olika

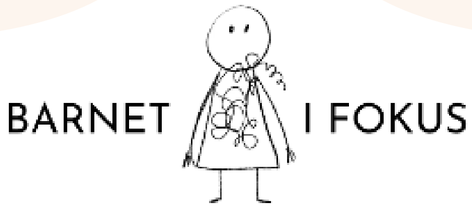

Vi gör det tillsammans - med fokus på barnet

Kunskap och rättigheter vägleder

Barnet i fokus - barnet som rättighetssubjekt

Barnet som rättighetssubjekt

1. Känner du igen de olika synsätten på barn? Hur märks de i samhället?
2. Fundera över er verksamhet och ge exempel på situationer där du tycker att barnet möts antingen som subjekt eller objekt. Finns något som skulle kunna vara annorlunda? Ge exempel.

Barnet som objekt

- Man pratar öppet och utlämnande om barnets privatliv
- Man börjar i insatser istället för behov och rättigheter
- Den som har makten sätter agendan
- Utgår från att hindret ligger hos barnet

Barnet som subjekt

- Låt barnet i förväg formulera förväntningar och mål
- Information och återkoppling till barnet
- Visa att man är på barnets sida
- Barnet har med sig en trygg person

”Jag vet inte hur man ska, med några små ändringar förbättra ett så jättetrasigt system. Jag vet bara att jag inte tycker om det men jag vet inte riktigt vad jag vill göra åt det. Det känns lite som att de bara ser på oss ungdomar som dyra bara”.

Barnrättsbaserat arbetssätt

Beslut om ett barn är ett beslut med ett barn

Barn är olika - därför gör vi olika

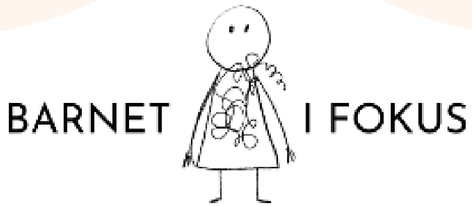

Vi gör det tillsammans - med fokus på barnet

Kunskap och rättigheter vägleder

BARNET I FOKUS

Beslut om ett barn är ett beslut med ett barn

BARNrätts KONSULTERNA

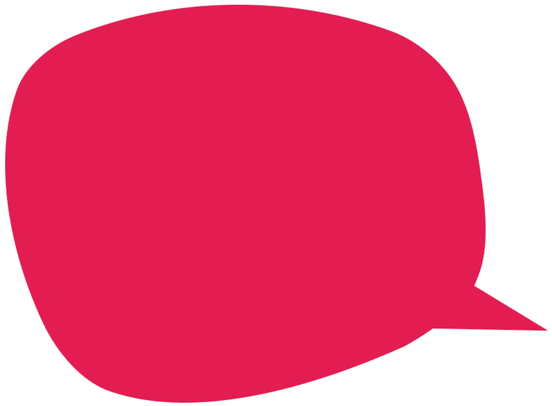

”Att dom är tydliga med vilka som kommer, vad de jobbar med och vad som ska hända. Ibland så har vissa, bryr sig inte och tänker att ´det är väl inte så viktigt´. För ett barn som inte varit med om det förut så kan det vara ganska viktigt att få veta sådant, som vad som ska hända och vilka som ska vara med”.

”Ibland har de inte kommit fram till något alls. Det blir rörigt när de inte vet vad de ska göra eller vem som ska ha ansvar för vad eller vem som ska göra vad och så”.

Delaktighet som en process

Barnet ska få anpassad information

Tid att bilda åsikt

→

Anpassad miljö och tryggt för barnet att komma till tals

Alla barn är olika

→

Barnet har rätt till återkoppling

Ett beslut om ett barn är ett beslut med ett barn

Kriterier för delaktighet

- Barnet deltar frivilligt
- Barnet får information om processen och sin roll och i den
- Barnet får tid till förberedelse
- Barnet får möjlighet att uttrycka sin mening under hela processen
- Barn är olika och föredrar olika sätt att uttrycka sig
- Barnet har en meningsfull roll i processen
- Barnet får återkoppling

BARNET I FOKUS

Barn är olika - därför gör vi olika

BARNrätts KONSULTERNA

Ett beslut om ett barn är ett beslut med ett barn

Kriterier för delaktighet

- Barnet deltar frivilligt
- Barnet får information om processen och sin roll och i den
- Barnet får tid till förberedelse
- Barnet får möjlighet att uttrycka sin mening under hela processen
- Barn är olika och föredrar olika sätt att uttrycka sig
- Barnet har en meningsfull roll i processen
- Barnet får återkoppling

Barn är olika - därför gör vi olika

Diskriminerande faktorer - exempel

- Ålder
- Språk
- Etnisk bakgrund
- Funktionsvariation
- Kön

BARNET I FOKUS

Kunskap och rättigheter vägleder

BARNrätts KONSULTERNA

”Nämnden gör bedömningen att flickan i varje fall inte hittills tagit skada av mammans sjukdom”

Utlånande om en 5-årig flicka som lever med sin psykiskt sjuka mamma

Kunskap och rättigheter vägleder

Kan rättigheterna utgöra ett gemensamt språk för förståelse?

Samtal och reflektion

- Använder vi oss av barnets rättigheter och relevant forskning när vi beskriver barnets situation och fattar beslut? Om inte - hur kan vi bli bättre på detta?

BARNET I FOKUS

Vi gör det tillsammans - med fokus på barnet

BARNrätts KONSULTERNA

Vi gör det tillsammans - med fokus på barnet

- Brist på kunskap om varandras uppdrag
- Brist på tillit
- Otillgänglighet - svårt att nå varandra
- SIP används ”fel" - som tjänstemannamöte

Samtal och reflektion

- Samverkar vi med det individuella barnets och dess rättigheter i fokus?
- Har vi rutiner som möjliggör och främjar en sådan samverkan?

Stödfrågor barnrättsbaserat arbetssätt

Barn är olika, därför gör vi olika
- Har vi tagit reda på vilka barnets förutsättningar är?
- Hur har vi anpassat det vi gör efter barnets förutsättningar?

Ett beslut om ett barn är ett beslut med ett barn
- Hur har barnet fått löpande information så att barnet kan delta meningsfullt?
- Hur har vi anpassat våra möten så att barnet kan komma till tals?
- Hur har vi följt upp och förklarat så att barnet förstår?
- Hur har barnets synpunkter påverkat våra beslut?

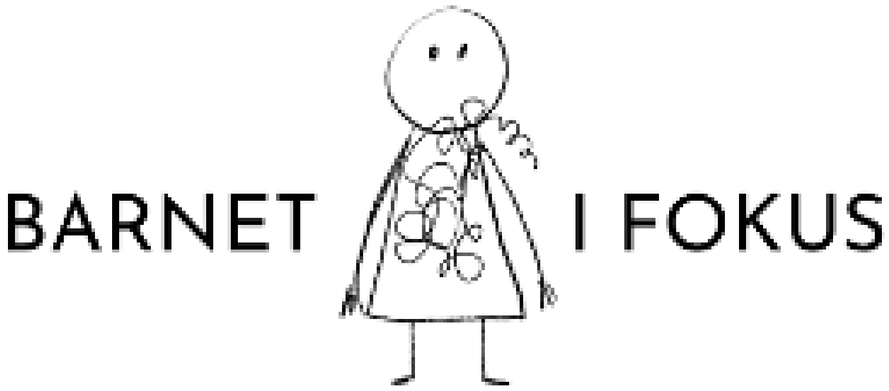

Vi gör det tillsammans, med fokus på barnet
- Hur har vi samverkat så att det individuella barnets och dess rättigheter är i fokus?

Kunskap och rättigheter vägleder
- Har vi använt oss av barnets rättigheter när vi beskriver barnets situation och fattar beslut?

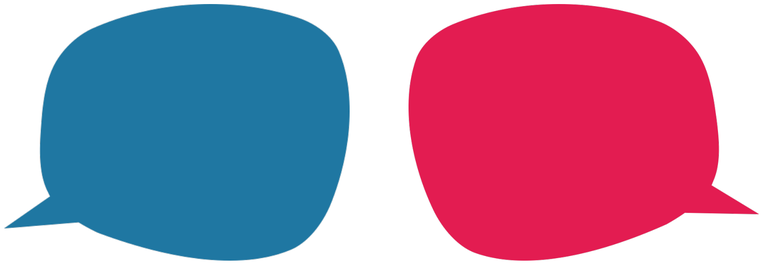

Välj en av aktiviteterna nedan

1. Kallelse till möte
2. Mötets genomförande
3. Uppföljning med barnet efter mötet
4. Något strategiskt beslut som är viktigt för dig som chef

Samtala med hjälp av stödfrågorna på bordet. Ta fram några konkreta exempel på hur ni skulle kunna utforma aktiviteten utifrån ett mer barnrättsbaserat arbetssätt.

Några avslutande medskick

- Satsa på gemensamma utbildningar för en ökad samsyn
- Förändring tar tid – tänk långsiktigt och låt någon i organisationen processleda utvecklingen
- Arbeta med alla nivåer – att chefer är med är en förutsättning
- Nyttja kontrollfrågorna eller gör egna – man behöver en påminnelse
- Arbeta med det barnen säger – gör om till mål